

MUINSUSKAITSEAMET

Ühishoidlad 2027

MUINSUSKAITSEAMET

Mida me tahame saavutada?

Tagada museaalide pikaajalist säilimist

säilitamise valdkonna

areng läbi konserveerimis- ja digiteerimisvõimekuse

Kaasaegseid töötingimusi

Efektivsemaid tööprotsesse

Kultuuripärandi parem kättesaadavus,

MUINSUSKAITSEAMET

Hetkeolukord

Riigile kuuluvates

muuseumikogudes hoiustatakse **4,3 miljonit** museaali.

Täna hoiavad ja säilitavad Eesti muuseumid museaale vastavalt võimalustele, mis tähendab, et

hoidlate olukord on väga erinev ning muuseumide lõikes ebaühtlane.

Muuseumide hoidlad on

enamasti **hoidlaks kohandatud ruumid või hooned**. Tänapäevastele nõuetele vastavad

spetsiaalselt hoidlateks ehitatud ruumid on vaid Kumu kunstimuuseumis ja Eesti Rahva

Muuseumi uues hoones Raadil ning Eesti Ajaloomuuseumis. Teistes

Eesti muuseumides on museaalide säilitustingimused tulenevalt

Museaalide säilitamise teenuse analüüs

- Museaalide säilitamise teenuse analüüsi eesmärk oli välja selgitada, kuidas tagada perspektiivikaim ja ökonoomsem Eesti kultuuripärandi pikaajaline säilitamine.
- Analüüs toimus 2017. aasta juulist 2018. aasta veebruarini, selle tegid Ratus OÜ ja KPMG Baltics OÜ koostöös Kultuuriministeeriumi ja Rahandusministeeriumiga. Kaasatud olid ka muuseumivaldkonna eksperdid ning tihedat koostööd tehti Kanutiga.
- Analüüsis vaadeldi eelkõige 30 riigimuuseumi ja riigile kuuluvat muuseumikogu kasutatavat muuseumi.

Mida analüüsiti?

Kitsaskohtade lahendamiseks analüüsiti vastavalt maksumus- ja riskianalüüsile nelja lahendusvarianti, milleks olid:

- iga muuseumi juurde nõuetele vastava hoidla rajamine,
- muudatusteta jätkamine (tänapäevane praktika),
- erasektorilt hoidlaruumide üürimine,
- ühishoidla rajamine

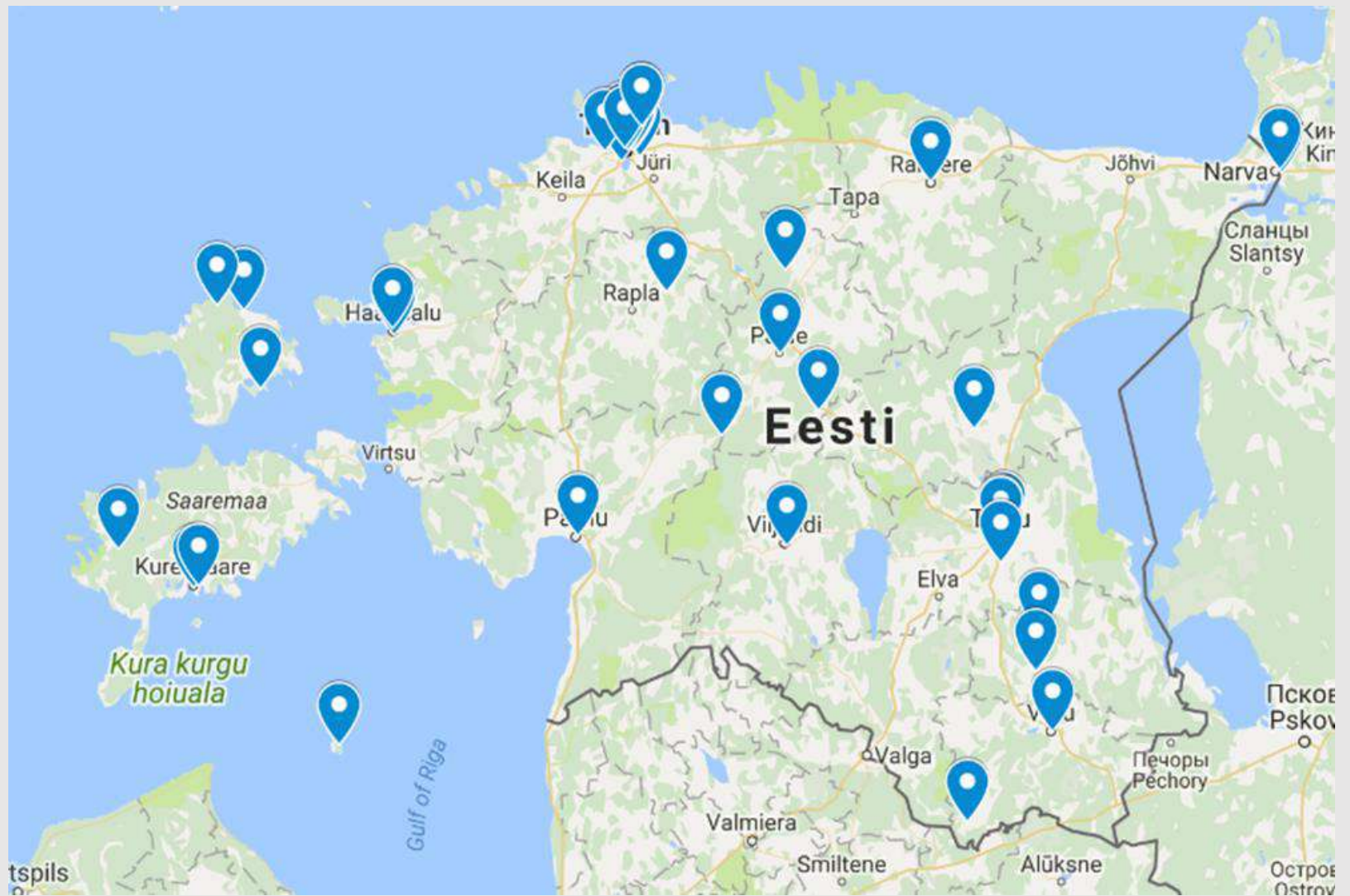
Mis olid tulemused?

- Iga muuseumi juurde nõuetele vastava hoidla rajamine on kõige kallim lahendus (54 miljonit).
- Tänapäevane praktika ehk muudatusteta jätkamine on vaatamata odavamale hinnale (17,5 miljonit) kõige kõrgemate riskidega - kulud on pidevad, jätkub säilitamise halb kvaliteet, ruumipuudus ja piiratud füüsiline ligipääs
- Ruumide üürimine nii RKAS-ilt kui ka

Tulemuseks

- Potentsiaalselt kõige efektiivsem ning ressursisäästlikum Eesti kultuuripärandi pikaajalist säilitamist tagav lahendus on **ühishoidla** loomine kompetentsikeskusena.
- Ehitusmaksumuseks saadi 40 571 400 €
- Ülalpidamiskulude summaks saadi 913 486 € aastas.
- Hoone peab vastama kogude vajadustele

22 muuseumit

Põhja- Eesti (15), Lõuna- Eesti (6) ja
Hiiumaa hoidla

Põhja-Eesti hoone 27 000 m²

LõunaEesti hoone 7100 m²

54 töötajat

Museaalide materjali- ja liigipõhine
paigutus

Põhja-Eesti

1. Eesti Ajaloomuuseum
Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum
2. Eesti Arhitektuurimuuseum
3. Eesti Kunstimuuseum
4. Eesti Meremuuseum
5. Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum
6. Eesti Tervishoiu Muuseum
7. Eesti Sõjamuuseum- kindral Laidoneri muuseum
8. Eesti Vabaõhumuuseum
9. Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid
10. Rannarootsi Muuseum
11. Juuru ja Hageri Kihelkonna Muuseumid
12. Pärnu Muuseum
13. Eesti Tuletõrjemuuseum
14. Virumaa Muuseumid

Lõuna-Eesti

16. Tartu Kunstimuuseum
17. Viljandi Muuseum
18. Võru Instituut (sh Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, Vana-Võromaa kultuurikoda, Mõniste Talurahvamuuseum, Karilatsi Vabaõhumuuseum)
19. Eesti Piimandusmuuseum
20. Narva Muuseum
21. Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum

Võimalikud rentnikud

Ajakava

- ettevalmistavad tegevused 3–4 aastat
- museaalide vastuvõtt ühishoidlasse 4–6 aastat
- ühishoidla museaalid moodustavad kokku u 1400 veost
- transporditeenusele kulub hinnanguliselt 756 000 €

- Materjalipõhise hoiustamise ruumiplaani analüüs valmib 2020 aasta jaanuariks.

Nr	Hoidlas olevad materjalid	Märkused
1.	Maal Paber Arhiiv	Maalid hoiustatakse liikuvatel võrkseintel. Paberil ja kartongil olevad teosed hoiustatakse sahtlites. Ruumis asuvad maalide teisaldamiseks vajalikud alused. Paberi ja arhiivi tarbeks paigutatakse ruumi suuremõõtmelised sahtliboksid (kaartide, jooniste jne hoiustamiseks) ja teisaldatava kõrgusega riulid. Ruumis paikneb mobiilne tööpind (laius võimaldab liikumist riulite vahel) esemete käsitsemiseks.
2.	Tekstiil Nahk	Suuremõõtmelised tekstiilid (laius kuni 4 m) hoiustatakse rullidel. Tekstiilid mõõtmega 1 x 1 m ja vähem hoiustatakse sahtlites või karpidesse pakendatult riulitel. Kostüümid säilitatakse riputatult vastavates kappides. Ruumis paikneb mobiilne tööpind (laius võimaldab liikumist riulite vahel) esemete käsitsemiseks. Nahkesemed hoiustatakse sahtlites või karpidesse pakendatult riulitel. Ruumis paikneb mobiilne tööpind esemete käsitsemiseks.
3.	Keraamika Klaas Skulptuur Kivi Metall	Keraamika, klaasi, skulptuuride, kivi tarbeks peab olema võimalik paigutada ruumi raskete esemete kandmiseks sobivad riulid ja lihtsat käsitsemist võimaldavad standardsed alused. Riulite vahel tuleb tagada ohutu liikumine tõstukitega. Metalli tarbeks peab olema võimalik ruumi tsoneerida. Ruumi paigutatakse sügavad ja raskete esemete kandmiseks sobivad riulid ja lihtsat käsitsemist võimaldavad standardsed alused. Riulite vahel tuleb tagada ohutu liikumine tõstukitega.
4.	Puit Mööbel	Ruumi peab olema võimalik tsoneerida. Ruumi paigutatakse sügavad ja raskete esemete kandmiseks sobivad riulid ja lihtsat käsitsemist võimaldavad standardsed alused. Riulite vahel tuleb tagada ohutu liikumine tõstukitega.
5.	Fotomaterjalid	Fotomaterjalid asetsevad kappides ja külmikutes. Ruumis paikneb mobiilne tööpind esemete käsitsemiseks.
6.	Arheoloogia Bioloogiline materjal	Väiksemad esemed hoiustatakse sahtlites või karpidesse pakendatult riulitel. Ruumis paikneb mobiilne tööpind (laius võimaldab liikumist riulite vahel) esemete käsitsemiseks.
7.	Segamaterjalid Suured objektid	Ruumi paigutatakse sügavad ja raskete esemete kandmiseks sobivad riulid ja lihtsat käsitsemist võimaldavad standardsed alused. Riulite vahel tuleb tagada ohutu liikumine tõstukitega.

Ettevalmistavad tööd

- Paralleelselt ühishoidla projekteerimise ning ehitamisega on vaja välja töötada **museaalide ladustamise ja otsingu süsteem** (QR-koodi või triipkoodi kasutamine). Selle süsteemi kasutamiseks tuleb hankida vajalikud seadmed (märkijad, lugejad, printerid, arvutid) ja töötajad välja koolitada nii, et ühishoidla valmimise ajaks saaks museaalide ladustamise ja otsingu süsteemi kohe rakendada.
- 2020. aasta alguses alustame Kratt Sälli raames museaalide märgistamise, inventeerimise ja säilitamise analüüsiga. Mille käigus selgub parim võimalik märgistussüsteem, näiteks triipkood, QR-kood, RFID jne.

Teisi ühishoidlaid Euroopas

Prioriteetsed museaalid ja ohtlikud museaalid?

Avatud hoidla Belgias (Etnograafia muuseum, Meremuuseum ja Folkloori muuseum)
<https://www.bruynzeel.co.uk/project/museum-aan-de-stroom-mas-belgium/>

Hollandi muuseumide parki rajatav kunstimuuseum (Museum Boijmans Van Beuningen) Rotterdam, avatakse 2021.

<https://www.mvrdiv.nl/projects/10/depot-boijmans-van-beuningen>

MUINSUSKAITSEAMET

- <https://www.rijksmuseum.nl/nl/collectiecentrum-nederland/gebouw>
- <https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/muuseumide-uhishoidlad>
- <https://www.bruynzeel.co.uk/project/museum-aan-de-stroom-mas-belgium/>
- <https://www.murdu.nl/projects/10/depot-boijmans-van-beuningen>